

ประชากรโลก และประชากรไทย

รายวิชา ภูมิศาสตร์ ชั้น ม.5 ชื่อ-สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

มาตรฐานการเรียนรู้: ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิด การสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด: ส 5.2 ม.4-6/1 วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ทางภูมิศาสตร์ของโลกและประเทศไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้: นักเรียนสามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการกระจาย การเปลี่ยนแปลง และโครงสร้าง ของประชากรโลกและประชากรไทย รวมทั้งเชื่อมโยงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมได้

ตอนที่ 1 : ทำความเข้าใจ “ประชากร”

1. อธิบายความหมายของ “ประชากร” ในทางภูมิศาสตร์

2. การศึกษาประชากรในทางภูมิศาสตร์ควรพิจารณาองค์ประกอบใดบ้าง อย่างน้อย 4 ประการ

- 1) _____ 2) _____
- 3) _____ 4) _____

ตอนที่ 2 : วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการกระจายประชากร

คำชี้แจง: วิเคราะห์ว่าปัจจัยต่อไปนี้ส่งผลต่อการกระจายตัวของประชากรอย่างไร

ปัจจัย	ลักษณะของปัจจัย	ผลต่อการกระจายประชากร
1. ภูมิประเทศ		
2. ภูมิอากาศ		
3. แหล่งน้ำ		
4. ทรัพยากรธรรมชาติ		
5. การคมนาคม		
6. เศรษฐกิจและการจ้างงาน		
7. สังคมและวัฒนธรรม		
8. นโยบายของรัฐ		

คำถามวิเคราะห์

เพราะเหตุใดบริเวณที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรและมีระบบคมนาคมที่ดี จึงมักมีประชากรหนาแน่นกว่าพื้นที่อื่น

ตอนที่ 3 : ประชากรโลกกับการเปลี่ยนแปลง

สถานการณ์: หลายประเทศทั่วโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร บางประเทศมีอัตราเกิดลดลงและเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ขณะที่บางประเทศยังมีประชากรวัยเด็ก จำนวนมากและมีอัตราการเพิ่มประชากรสูง

1. ปัจจัยใดทำให้โครงสร้างประชากรของแต่ละประเทศแตกต่างกัน

2. ประเทศที่มีประชากรสูงวัยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องอาจเกิดผลกระทบด้านใดบ้าง

- ด้านเศรษฐกิจ _____
- ด้านสังคม _____
- ด้านแรงงาน _____
- ด้านสิ่งแวดล้อมและพื้นที่เมือง _____

Reflection : จินตนาการ “ประชากร” เปลี่ยนไปอย่างไร?

สิ่งสำคัญที่สุดที่ฉันได้เรียนรู้จากใบงานนี้ คือ

ประเด็นเกี่ยวกับประชากรไทยที่ฉันคิดว่าสำคัญต่ออนาคตมากที่สุด คือ

เหตุผล

ตอนที่ 4 : เจาะประเด็น “ประชากรไทย”

1. เพราะเหตุใดประชากรไทยจึงกระจุกตัวอยู่ในบางพื้นที่มากกว่าพื้นที่อื่น

2. ยกตัวอย่างพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่นและพื้นที่ที่มีประชากรเบาบางในประเทศไทย อย่างละ 2 พื้นที่ พร้อมอธิบายเหตุผล

พื้นที่ประชากรหนาแน่น

1. _____ เพราะ _____
2. _____ เพราะ _____

พื้นที่ประชากรเบาบาง

1. _____ เพราะ _____
2. _____ เพราะ _____

ตอนที่ 5 : วิเคราะห์ข้อมูลเชิงภูมิศาสตร์

สถานการณ์: สมมติว่าข้อมูลการเปลี่ยนแปลงประชากรของประเทศไทยมีแนวโน้มดังนี้

- อัตราการเกิดลดลง
- จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น
- ประชากรวัยแรงงานมีแนวโน้มลดลง
- ประชากรมีการย้ายถิ่นเข้าสู่เมือง
- กรุงเทพมหานครและเขตเมืองขนาดใหญ่มีประชากรหนาแน่น

ให้นักเรียนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลข้างต้น

ตอนที่ 6 : คิดเชิงภูมิศาสตร์ — “ประชากรกับอนาคตประเทศไทย”

สถานการณ์: หากประเทศไทยมีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ประชากรวัยเด็ก และวัยแรงงานลดลง นักเรียนคิดว่าประเทศไทยควรเตรียมรับมืออย่างไร

ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (ระบุปัญหาสำคัญ)	สาเหตุของปัญหา	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
• _____	• _____	• _____
• _____	• _____	• _____
• _____	• _____	• _____
• _____	• _____	• _____

เสนอแนวทางการจัดการ (ให้เสนอ 3 แนวทาง)

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____

ตอนที่ 7 : สรุปองค์ความรู้

เติมข้อความให้สมบูรณ์ โดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของ “ปัจจัย → การเปลี่ยนแปลงประชากร → ผลกระทบ”

สังคม - เศรษฐกิจ - สิ่งแวดล้อม